Mihai Alexandru
PRANDT
I

Cârciuma lui Prandt nu avea un nume; nu avea nici uşa. Avea doar gaura din perete unde ar fi trebuit să se afle o uş5, dar cum cârciuma asta nu fusese închisă nicio zi, chiar din vremea primului Prandt, Prandt al doilea, de cum. a preluat-o de la taică-său, i-a scos uja» apoi a pictat deasupra locului gol o roza vânturilor care s-a mai decolorat, s-a mai şters, dar tot se putea distinge, că pe toate direcţiile parşivul de Prandt a scris de parcă bomba aia nenorocită ar fi fost Crucea Sudului. Şi chiar dacă nu era Crucea Sudului era. La urma urmei» ceva foarte rentabil. Mai tatii» că se afla chiar la intrarea oi în acelaşi timp ic-i *>lrea) din port Apoi, pentru că era în primul port de pe fluviu» port în care poposeau atât vasele caret făceau ultima escală înainte de a ieşi la Ocean cât şi cele care urcau spre continent, deci un plasameitt extrem de favorabil* Prandt nu se urcase în viaţa lui nici măcar într-o bareft de pescar, dar crescuse acolo. Între marinari şi 11 cunoştea bine, din punctul lui de vedere chiar mai bine decât se cunoştea pe sine fiecare în parte. Pentru el marinarul era ceva foarte precis delimitat, o specie aparte, fără deosebiri individuale, cum o sticlă goală din pivniţa lui era exact o sticli goală! şi nimic altceva decât o sticlă goală. Deci: pentru Prandt orice marinar era o sticlă goală. Şi el sua că singurul lucru care se poate face cu o sticlă goala este – o urapii. Cârciumă era aranjată după raţionamente extrem de practice: nu erau mese cu scaune: erau nişte mese lungi şi tnalte până la piept lângă car – marinarii beau atât timp cât se puteau menţine pe picioare, apoi pe coate, după care locul era liber, respectivul fiind cărat la aer. Se trăgea vârtos din pip*, era în permanenţă un fum gros, se ţipa în toate limbile, se jucau zaruri pe mese, se împlântau cuţite, ve spărgeau pahare de pereţi şi de podele» se făcea «. – merţ, izbucneau încăierări, se puneau pariuri, se legau şi se desfăceau prietenii de un ceas, adică, di: punctul de

vedere al lui Prandt, treaba mergea înainte, încet dar sigur, aşa ca fluviul care de când îi ştia. curgea mereu la fe). Atâta doar că nu putuse socc: niciodată cită apă se varsă săptămânal în Ocean, dar în fiecare sâmbătă îşi număra banii şi, rli) d sfirn4-treaba asta, pe faţa lui rotundă şi lucioasă se aşterneau mulţumirea şi tihna. În acele momente, mai ale: se gândea că viaţa e ca un fluviu gros. Încet, f – culoare, care curge, curge mereu spre un ocean uns ajung până la urmă toate fluviile şi unde nimic nu rr. contează. Dar Prandt nu **filozofa**; el făcea doar socoteli. Nu-l Interesa decât suma, nu-şi făcuse probleme în legătură cu latura spirituală a existenţei; nu era nici măcar credincios. Nu avea nevoie. La etajul casei, Prandt mai învârtea o afacere: pentru clienţii onorabili adică pentru domnii comandanţi, pentru p*; – gehi subţiri avusese la început două camere prezute cu cine trebuia pentru ca oaspeţii să-şi aâu: „uritul unei lungi călătorii solitare. Pe Pradt acel aspect nu-l prea interesa, Pentru că, în primul rând era marfă pe care trebuia să o vândă. Şi în al doilea rând pentru că nu-şi îngăduia să-şi sacrifice în alt fel timpul. Pentru el etajul era o afacere rentabilă şi atât. Astfel că în câţiva ani Prandt şi-a sacrificat eşl a construit o altă casă cu etaj organizată şi ea raţionamente extrem de practice; semăna Întrucât, o puşcărie: avea atât la parter cât şi la etaj un dor lung» iar la dreapta şi la sttnga cămăruţe irca nişte celule, mobilate cu strictul necesar, cu:

tre’ strâmte şi oblonite toate astfel că în permanenţă îţi dădea impresia că în ea se doarme. În scurt timp Prandt a reuşit să adune acolo toate femeile ieftine care băteau cheiurile zi şi noapte.

Când nu aveau de lucru în cana cea lungă, ele descindeau câte două, e! te trei în cârciumă descheiate ţi despletite râzând tare» Înjurând sau gesuculând deşănţat printre brutele cu priviri înceţoşate. Aşa a apărut Amy în seara aceea: aproape beată, excitată şi furioasă» cu rochia atârnind aiurea pe ea, cu părul alb aruncat pe un umăr – căci Amy avea un păr alb» de o strălucire îngheţată – parcă în birt ar fi intrai o stea cu coadă. Brusc, toţi au uitat de

băutură, de pipe, de zaruri, de ceartă, de negoţ şi şi-au înfipt privirile în coama ei albă şi strălucitoare ca o aureolă a cărei lumină risipire până şi ceaţa groasă a zecilor de pipe; şi sprâncenele ei erau la fel de albe şi carnea ci **ro2»** ca de copil* era acoperită de un puf foarte fin care dădea pielii ei aceeaşi strălucire astrală, şi toţi au amuţit. A amuţit şi Prandt şi pentru prima oară a simţit că ceva se întâmpla. Ajunsă în mijlocul încăperii, Amy a rămas ca o statuie, cu ochii fixaţi pe cineva de lângă perete şi strălucea toată de parcă ar fi ars pe dinăuntru, Iar cel de lângă perete o privea cu ochii holbaţi şi ochii lui emanau aceeaşi strălucire, dar asta preţ de câteva cllpe, după care ea a ieşit şi a luat-o pe străduţa abruptă care urca spre centrul oraşului, iar el s-a desprins dintre ceilalţi şi a plecat după ea fără un cuvânt când cei dinăuntru s-au dezmeticit, Amy şi marinarul dispăruseră printre casele de piatră acoperite cu ţiglă roşie pe care, din pricina umezelii, creştea un muşchi abundent şi de atunci n-au mai fost văzuţi. Decât...”

t *

În noaptea aceea înnăbuşitoare, fără lună, dar cu stele cât pumnul, foşnetul îndepărtat al valurilor ce se răsturnau leneş pe ţărmul aflat la doar câteva sute de picioare nu era întrerupt decât de glasul scăzut al lui Lars care» întins pe fundul unei bărci de salvare, rinta nazal şi tărăgănat un cântec de departe. „Maria-Magdalena” stătea ancorată de două zile întrucât insula fiind bântuită de o molimă, fapt obişnuit pentru clima asta blestemată, intrarea în port era interzisă. În astfel de situaţii se practicau tratativele peste bord, insularii apropiindu-se de nava vizitatoare în ambarcaţiuni proprii, „Maria-Magdalena”, al cărei comandant invirtea de multă vreme un negoţ dubios în sud, aştepta plutele unor negustori de ceai, dar umbla vorba prin echipaj că nu pentru ceai veniseră până aici, ci pentru altceva, într-adevăr, după încărcare, comandantul interzisese sub cea mai aspră pedeapsă accesul în una din magazii.

Prin părţile acelea coloniile de alge luminescente nu

erau o raritate, dar ce văzu Lars la mică distanţă se mişca, poate chiar se zbătea la suprafaţa apei într-o strălucire argintie. Şi zbaterea aceea argintie se apropia până când, odată ajunsă, începu să se caţere spre punte. Oamenii aceştia din insule, cu piele arămie, manifestau o ospitalitate deosebită: În mai multe rânduri se întâmplase să înoate până la navă cu flori şi fructe, bărbaţi şi femei deopotrivă, urcaseră Să bord, erau oameni veăels, firi deschise şi curata, trupuri mlădioase… dar femela cu care se trezi Lars dinainte în puterea nopţii era albă ca femeile din ţara lui, strălucitor de albă şi părul ei parcă ar fi fost uns cu stele. Mai întâi Lars închise ochii strâns apoi îi descluse larg şi ea era tot acolo şi lui i se făcu teamă, dar ce-i lipsea mai mult şi mai mult pe cutia de ceai plutitoare era tocmai o femeie şi, după ce se convinse că era într-adevăr o femeie, cu riscul de a fi dat la peşti o cară în magazia unde ştia că nimeni nu va îndrăzni să **o** caute şi o ţinu acolo tot timpul călătoriei. Tot timpul călătoriei *lui* pentru că într-o dimineaţă a dispărut. După o zi întreagă de căutare a fost găsit ţeapăn ca **o** scândură în barca de salvare. După ce s-a încercat zadarnic să se stabilească de ce şi cum a ajuns în starea a. ceea a fost debordat împreună cu toate lucrurile ce-i aparţinuseră. „Maria-Magdalena* şi-a continuat drumul spre continent cu echipaj terorzt căci, după dispariţia lui Lars, au urmat o serie de alte întâmplări inexplicabile pentru echipaj, dar **cipagate** de comandant prin lenea! minciuna şi hoţia care-a – ţar racterizau subordonaţii. În fine, ajunsă în pdirţul de destinaţie, au început operaţiunile de descărcare* O singură magazie a rămas să fie deschisă la urmă de comandant şi câţiva oameni de încredere.

Pe uşa turnului dn curtea bisericii, care pe vremuri a fost clopotniţă, lacătele ruginiseră de mult. Turnul era aproape o ruină, cu acoperişul spart de furtuni, cu colţurile ştirbite şi năpădit de ierburi care încolţeau în crăpăturile zidurilor, Nemaifiind nevoie de el şi ameninţat să se prăbuşească, s-a hotărât demolarea lui pentru a fi folosită măcar piatra. Baroasele au căzut pe lacăte smulgându-le

scriţnete debile. Uşa. s-a prăbuşit într-un nor de praf stârnând liliecii „şi seinfinând panică printre şobolani care au început să alerge în toate direcţiile, unii năpustindu-se chiar în picioarele lucrătorilor care s-au apucat să-i vâneze cu lopeţi, cu răngi şi cu ce le mai cădea în mână. Vânătoarea udata încleiată, câţiva au intrat în turn. Prin locul usll şi prin acoperişul ferestruit intra destulă lumină. Atâta cât să-şi poată da seama oricine că acolo Jos» În praful gros, ros pe alocuri de şobolani, dar aproape întreg zăcea întins şi ţeapăn marinarul dispărut ou Amy. despre care se vorbea în tot oraşul. În această situaţie s-a dispus închiderea şi sigilarea tumulul în vederea începerii unei anchete asupra straniei intim – plări. Atunci a ***fo***st închisă pentru prima. oară coţyma

lui Prandt Poliţia a scotocit fiecare ungher, Prandt şi toţi cei de acolo au fost supuşi la tot felul de Interogatorii, dar Amy nu putu fi găsită, nimeni nu ştia de urma ei, nimeni nu ştia de unde e, nici cum ajunsese acolo, aşa că Prandt se văzu nevoit să declare cum făcuse rost de ea: la câteva zile după sosirea „Magda-lener l-au căutat prin spate doi ofiţeri să-l propună o afacere; afacerea nu era tocmai curată, dar aşa sunt mai toate afacerile rentabile. Prandt a dat banii, el au adus ***mn*** cufăr mare, i l-au lăsat şi au dispărut; de atunci s-a ales cu o nouă angajată care fiind atât de frumoasă şi, în plus, mută, se anunţa a fi ideală pentru treaba pe care urma s-o facă. La început a ţinut-o prin bucătărie la treburi mărunte şi în prima zi când a trecut-o «sus" s-a şi întâmplat nenorocirea. Mai mult nu ştia şi nici nu-l interesase. Apoi Prandt şi-a re – deschis prăvăliile. Turnul a rămas închis şi sigilat şi primăria a renunţat la demolare şi a aprobat scoaterea lui la licitaţie peste un timp. după ce întâmplarea va fi ieşit din atenţia publicului.

Într-o seară în cârciuma lui Prandt îşi făcu apariţia o femeie tânără cu rochia atârnând neglijent, descheiată, puţin beată, puţin derutată, uşor bosumflată, cu un păr alb aruncat pe un umăr, un păr alb de o strălucire îngheţată şi sprâncenele ei erau la fel de albe şi carnea ei roz, ca de copil, era acoperită de un puf foarte fin care dădea pielii aceeaşi strălucire astrală, parcă în cârciumă ar fi intrat o stea cu roadă. Brusc toţi cei dinăuntru şi-au uitat băuturile, pipele, zarurile, afacerile şi şi-au înfipt privirile în coama ei albă şi strălucitoare ca o aureolă a cărei lumină risipise până şi fumul gros de pipă; şi toţi au amuţit. A amuţit şi Prandt al treilea care şi-a amintit de povestea cu Amy auzită o dată de la Prandt al doilea. Căci numai Amy putea să fie statuia care strălucea în mijlocul încăperii cu privirea pe un marinar de lângă perete; iar după ce ochii lui sclipiră la fel, parcă între ochii lor s-ar fi întins o rază, ea a ieşit şi a luat-o pe străduţa abruptă care urca spre centru, iar el s-a desprins dintre ceilalţi şi a plecat după ea fără un cuvânt

Cele va zile Prandt al treilea nu a ştiut ce trebuie să tacă. Au trecut două săptământ, oraşul tot mai comenta întâmplarea, dar astea nu erau decât poveşti, nu l-a căutat poliţia, oficialităţile nu s-au amestecat în treburile lui, aşa că, într-o noapte, Prandt, care de atunci nu mai avea somn. s-a înarmat cu o rangă şi a plecat să caute în vechiul turn. A rupt lanţul, a forţat uşa înţepenită şi când. după mare efort, a reuşit să o mişte, s-a convins că i-a era înţepenită exact în ceea ce căuta ***el*** De atunci turnul nu a mai fost deschis de nimeni pentru că Prandt I-a cumpărat împreună cu terenul din jur pe care urma să-l folosească pentru ***ă-§***| construi o casă nouă; care casă n-a fost nici măcar proiectată.

Povestea s-a perpetuat întrucât, zit-se, în timpul fiecărui Prandt, în momente cu totul imprevizibile Amy îşi făcea apariţia, luându-şi marinarul care apoi era declarat dispărut, iar bugetul firmei „Prandt14 creştea întruna, localul fiind mereu plin de curioşii care se înghesuiau zi de zi cu nervii ascuţiţi de superstiţie să vadă cu ochii lor teribila apariţie şi nu erau puţini aceia care rămâneau nopţi întregi cu privirile înceţoşate spre intrare, sperând fiecare că el va fi ales.

II

Am intrat în flota de pescuit oceanic după ce mi-am îndopat imaginaţia cu acele scrieri romantice despre marinarii din vechime, scrieri – prea târziu mi-am dat seama – lipsite de orice legătura cu realitatea actuală a vieţii de vapor. Am pornit în primul voiaj cu entuziasm, plin de bucurie că lumea întreagă mi se aşterne la picioare pentru a o cutreiera şi a o cunoaşte. Cu timpul entuziasmul avea să-mi scadă; visasem în deşert Pe pescadoare viaţa e dură. Luni întregi de plutire fără escală, fără a simţi sub picioaie nicio clipă ceva ferm, stabil. Luni întregi în care nu vezi decât cer şi apă, apă şi cer, lângă tine aceleaşi, mereu aceleaşi ieţe înăsprite, crispate. Săplâmini întregi de staţionare în mijlocul oceanului, când singurul mijloc de a-ţi consuma energia e să te plimbi în sus şi-n jos pe punţile care n-au în total nici 30 de metri, să urii la

subordonaţi sau să joci poker. Vaporul are bibliotecă, televizoare, filme, dar nu mai suporţi scaun, pat, nu mai poţi să stai. Te gândeşti să sari peste bord, să te lupţi cu rechinii, orice, numai să faci altceva decât să Joci poker şi să zaci în cabina confortabilă, amenajată ca o cameră dintr-un hotel de lux, dar care, după cel mult două luni, devine cea mai fadă celulă, de te întrebi pe cine ai omorât de te-au închis acolo. Apoi trepidaţia permanentă şi duduitul surd al motoarelor care macină nervii mult mai eficient decât dacă al avea parte săptămânal de o furtună de gradul 10. Pe lângă asta parcă nici nu mai contează că tot vaporul ***e*** soios şi totul pute a peşte, hainele îţi put a peşte, apa pute a peşte, şi closetele put tot a peşte. Apoi nopţile superbe când ţi se face greaţă de nudurile lipite de tavan şi pe pereţi, de toate revistele cu care ţi-ai burduşit noptiera» când le rupi şi le arunci şi ţi-ai da diurna pe 10 ani pentru o femeie în carne şi oase, femeie pe care o visezi mereu, visul acela Idiot în care ea e vie şi caldă Iingă tine, dar când s-o cuprinzi constat! că e tot o fotografie şi te trezeşti leoarcă şi deşerţi dtc o sticlă de coniac, dar pini la urmă ţi-e greaţă şi de coniac şi înjuri pină cazl Nopţile dud aştepţi privind nemişcat în apă. cinci nu ştii ce aştepţi, dar aştepţi şi speri că cineva, ceva... când eşti în stare să crezi orice, când începi ***să ur*** gândeşti pentru prima oară cu disperare dacă exista vreun Dumnezeu căci sufletul trebuie să ţi se agaţe de ceva şi nu are de ce. Şi atunci demenţa: apa vărsată în mare, combustibilul vărsat în mare, piesele d* schimb aruncate în mare, roţile dinţate sparte, aparatele dereglate, firele tăiate, orice în speranţa revenirii pe uscat, măcar pentru o zi, măcar pentru o cri: atât cât să simţi sub tine o bucată de pământ ferm.

tare, să te ciocneşti pe o stradă gălăgioasă şi aglonerată de oameni grăbiţi şi neglijenţi, şi egoişti, să t înjure ca un birjar şoferul furios care abia a reuv. să frineze la câţiva centimetri, să te lovească cu mir. gea un puşti murdar şi plin de bube, să seringi [: braţe o femeie terfelită de atâţia, poate urâtă, pou.: bolnavă în parcul plin de praf care miroase a gaze-a ars şi apoi n-au decât să te

ducă iar între cer e apă, între apă şi cer…

Se Împliniseră şase» luni şi aşteptam de zi în: radiograma care să ne anunţe sosirea echipajului ce urma să ne înlocuiască. Radiograma n-a ajuns, schimb a apărut unul din vasele colectoare. Cu el: r buiau să vină proviziile şi noul echipaj. Bucurie mi: „Dar scurta. Veneau doar provzile întrucât noul ec; paj nefiind constituit până la data plecării colectori; trebuia să rămânem în continuare adică încă vrei: tru luni. Ne-au fost predate scrisori şi pachete acasă, am dat şi noi, s-a încins un chef aşa, ca în: pescadorişti şi pe seară au început operaţiile de cărcare a combustibilului. Noaptea întreabă moter. r a fost pompată în ocean pentru că de vane mă e pasem personal. Nu era o practică de excepţie în ***i*** de pescuit aşa că dimineaţa, după ce s-a constata*, cidentul, s-a luat singura hotărâre posibilă: ***să*** tractaţi până în cel mai apropiat port.

Pe vremuri fusese cel mai important port dtr.: pentru că navigaţia pe fluviu în sus era posibil tul de adânc în continent După deschiderea Ce.: lui însă, portul, ca atâtea altele, şi-a pierdut impor: economică, oraşul a devenit un apei: elice la Inutil şi a continuat să existe doar ca centru t în ultima vreme a fost amenajat ca bază de **r** nautice. Urma să rămânem doar două zi! e pentru. aproviziona cu motorină şi apă. Nu puteam pâra şui decât a doua zi, aşa că în seara primei ***Z:*** *U* interesat de la cei care au avut liber ce se pe*, prin oraş. Am fost sfătuit să intru mai Inul lr. or» la intrarea în portul vechi unde aş putea să rămân şi-o săptămână, ce-i acolo!

Era o clădire foarte veche cu zidurile de un cenuşiu incert din pricina umezelii, în care intrarea se făcea printr-o gaură mare în perete, nu exista uşă. Deasupra acelei intrări era pictată roza vânturilor, cam mâncată şi ea de umezeală şi ce mi-a rămas în minte e că pe toate direcţiile scria „Nu. Barul era o bombă insalubră, un fum să-l tai cu cuţitul, gălăgie, întuneric, dar consumatorii nu păreau nişte marinari abrutizaţi, ci mai degrada nişte tineri de bani gata într-un asalt împotriva plictiselii: mătăsuri, voaluri, bijuterii scumpe, farduri şocante, în general

toalete extremiste.

Descumpănit, dar curios am înaintat spre capătul încăperii, m-am instalat cu spatele la perete ca să am o imagine de ansamblu şi am început să cercetez cu privirea fauna. Chiar în mijlocul sălii stătea singură la o masă o fată cu un păr blond strălucitor de o nuanţă foarte deschisă, cu o piele roz, de copil, cu ochii înfiorător de reci, dar cu gura tăiată de-a dreptul din jarul etern al iadului. O frumuseţe răvăşitoare sau poate faptul că nu mai văzusem o femeie ide şase luni îmi dădea iluzia asta; dar părul ei era într-adevăr ceva extraordinar, din el izvora o lumină fosforescentă. Se vedea bine că era după multe pahare, cu bărbia în piept şi privirea rătăcită era aşa dulce, o breteluţă a rochiei subţiri îi căzuse de pe umăr şi rochia alunecase în jos dezvelind un sân înnebunitor, eu nu mai văzusem o femeie de şase luni, m-am ridicat să pornesc spre ea… şi în momentul acela şi-a ridicat şi ea capul şi privirile noastre s-au întâlnit şi s-au înţeles. Şi ea s-a ridicat încet apoi s-a îndreptat şovăielnic spre ieşire cu capul mereu întors spre mine, cu privirile dizolvându-se în ochii mei, am urmat-o ca un lunatic, dar afară nu mă aştepta nimeni. M-am repezit pe străduţa abruptă care urca spre oraş, la primul colţ mi s-a părut că am zărit-o, am luat-o la fugă pe strada îngustă şi întunecată printre casele de piatră acoperite de muşchi, dar n-am făcut nici 20 de paşi şi ceva greu mi-a căzut în spate şi m-am prăbuşit, înainte de a deschide ochii am mai simţit o plesnitură violentă în creştet.

M-am trezit în întuneric, cu dureri atroce în cap. În ceafă. În spate. Părul şi faţa îmi erau năclăite; desigur sânge. Eram pe nişte saci, în orice caz am putut să-mi dau seama că era o pivniţă, un miros oribil, auzeam chiţcăind şobolani. Îi simţeam cum aleargă în jur şi era beznă şi nu mă puteam mişca, poate că îmi era ruptă coloana. Am încercat să mă rostogolesc de pe grămada de saci, dar o lamă de stilet parcă mi s-ar fi. Întors în creier şi m-a readus la inconştienţă.

Când m-am trezit din nou, o rază de lumină îmi cădea

pe faţă. Venea de foarte sus. Oare fusesem aruncat într-un puţ? Cu greu am reuşit să-mi mişc capul. Prin pereţii puţului pătrundeau alte firişoare de lumină. Nu, nu eram într-un puţ, ci într-un turn. Eram prizonier într-un turn. Nu înţelegeam cum şi pentru ce am ajuns acolo, dar nu asta era esenţialul; esenţial era să ies. Am încercat să mă ridic; sacii au alunecat şi m-am afundat între ei. Abia atunci mi-am putut da seama ce erau sacii: cadavre. M-am smuls dintre ele cu viteza pe care doar panica ţi-o dă şi când am văzut pe ce zăcusem n-a lipsit mult să mă prăbuşesc iar. Să fi fost vreo zece cadavre acolo: toate de bărbaţi sau, cel puţin, în resturi de haine bărbăteşti. Şobolanii îşi făcuseră serios de lucru cu ele şi aproape toate erau desfigurate. Cele de jos însă, nu erau doar rezultatul activităţii şobolanilor; ele erau mâncate şi de timp căci se aflau în diferite stadii de putrezire, pe alocuri, printre zdrenţe ieşind câte un os gol. Cum să ies de aici? Uşa. Îmi dădeam seama că trebuie să fie bine înţepenită. Dacă strigam, nu mă auzea nimeni sau mă auzea cine nu trebuie. Tot ce puteam face era să mă caţăr pe perete care, aşa mâncat şi crăpat, putea fi escaladat. Nu cred să fi existat în flotă un alpinist mai bun ca mine niciodată. În cel mult jumătate de oră am ajuns la acoperiş şi am putut privi afară. Turnul împreună cu o biserică veche se aflau în mijlocul unei pieţe mari. trapezoidale.

De Jur-împrejur: un brâu de gazon şi un lanţ gros de ancoră susţinut din loc în loc de ancore vechi, negre care alcătuiau un gard împrejmuitor. Şi, dincolo de ele, strada.